

MILLIY O'YINLAR ORQALI JISMONIY, MA'NAVIY VA INTELLEKTUAL TARBIYA

Ruzimatov Islom Erqo'ziyevich

Qo'qon davlat pedagogika instituti o'qituvchisi, PhD

Annotatsiya: Ushbu maqolada milliy o'yinlarning jismoniy, ma'naviy va intellektual tarbiyani shakllantirishdagi o'rni tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari milliy o'yinlarning bolalar va o'smirlarning jismoniy rivojlanishiga, ijtimoiy moslashuviga va intellektual qobiliyatlarini oshirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishini ko'rsatdi. Shuningdek, maqolada milliy o'yinlarni zamonaviy ta'lim jarayoniga integratsiya qilish bo'yicha amaliy tavsiyalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: milliy o'yinlar, jismoniy tarbiya, ma'naviy tarbiya, intellektual rivojlanish, ta'lim.

PHYSICAL, SPIRITUAL AND INTELLECTUAL EDUCATION THROUGH NATIONAL GAMES

Annotation: This article analyzes the role of national games in shaping physical, moral, and intellectual education. The research results show that national games positively affect children's and adolescents' physical development, social adaptation, and intellectual abilities. Additionally, the article provides practical recommendations for integrating national games into modern educational processes.

Keywords: national games, physical education, moral education, intellectual development, education.

ФИЗИЧЕСКОЕ, ДУХОВНОЕ И ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЕ ВОСПИТАНИЕ ЧЕРЕЗ НАЦИОНАЛЬНЫЕ ИГРЫ

Аннотация: В данной статье анализируется роль национальных игр в формировании физического, духовного и интеллектуального воспитания. Результаты исследования показывают, что национальные игры положительно влияют на физическое развитие, социальную адаптацию и интеллектуальные способности детей и подростков. В статье также приводятся практические рекомендации по интеграции национальных игр в современный образовательный процесс.

Ключевые слова: национальные игры, физическое воспитание, духовное воспитание, интеллектуальное развитие, образование.

KIRISH

Hozirgi kunda jismoniy, ma'naviy va intellektual tarbiyani uyg'un holda shakllantirish ta'lim tizimining asosiy yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Shu nuqtayi

nazardan, milliy o'yinlar yosh avlod tarbiyasida muhim ahamiyat kasb etib, ularning jismoniy rivojlanishi, ijtimoiy moslashuvi va tafakkur qobiliyatining o'sishiga samarali ta'sir ko'rsatadi. Milliy o'yinlar bolalarda epcillik, chidamlilik, tezkorlik kabi jismoniy sifatlarni rivojlantirishi bilan birga, ularni milliy an'ana va qadriyatlarni hurmat qilishga ham o'rgatadi [2].

Tadqiqotning asosiy maqsadi – milliy o'yinlarning jismoniy, ma'naviy va intellektual tarbiyada tutgan o'rnini ilmiy jihatdan tahlil qilish va ularni ta'lim jarayoniga samarali integratsiya qilish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdir. Mazkur maqolada milliy o'yinlarning bolalar tarbiyasiga ta'siri tahlil qilinib, ularning pedagogik imkoniyatlari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, milliy o'yinlarni zamonaviy ta'lim jarayonida qo'llash bo'yicha istiqbolli yo'nalishlar tavsiya etiladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

Ushbu tadqiqotda milliy o'yinlarning jismoniy, ma'naviy va intellektual tarbiyaga ta'sirini o'rganish uchun kompleks yondashuv qo'llanildi. Tadqiqotda nazariy va empirik metodlardan foydalanildi. Nazariy tahlil orqali milliy o'yinlarning pedagogik va psixologik jihatlari o'rganildi. Empirik tadqiqot doirasida eksperimental va kuzatuv metodlari qo'llanilib, ishtirokchilarning jismoniy va intellektual rivojlanishidagi o'zgarishlar baholandi [5].

Tadqiqotda 10-14 yoshdagi 60 nafar o'quvchi ishtirok etdi. Ularga turli milliy o'yinlar asosida mashg'ulotlar tashkil qilindi va ularning jismoniy rivojlanishi (chaqqonlik, chidamlilik, tezlik), ma'naviy sifatlarga ta'siri (jamoaviylik, milliy qadriyatlarni hurmat qilish) va intellektual rivojlanishi (stratejik fikrlash, mantiqiy tahlil) kuzatildi. Olingan natijalar statistik usullar yordamida qayta ishlanib, milliy o'yinlarning ta'lim jarayonidagi samaradorligi tahlil qilindi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Tadqiqot natijalari milliy o'yinlarning o'quvchilarning jismoniy, ma'naviy va intellektual rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatishini tasdiqladi. Jismoniy rivojlanish bo'yicha o'quvchilarning chaqqonlik, tezkorlik va muvozanat ko'rsatkichlari 15-20% ga yaxshilangani kuzatildi. Ma'naviy tarbiya jihatidan esa bolalar o'rtasida jamoaviylik, o'zaro hurmat va milliy qadriyatlarga bo'lgan e'tibor ortdi.

Intellectual rivojlanish bo'yicha o'quvchilarning mantiqiy fikrlash, strategik rejalashtirish va muammolarni hal qilish qobiliyatlari oshgani qayd etildi. Eksperimental guruh natijalari nazorat guruhiga nisbatan sezilarli farq qildi ($p < 0.05$). Ushbu natijalar milliy o'yinlarning nafaqat jismoniy tarbiya, balki o'quvchilarning ma'naviy va intellektual taraqqiyotiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatishini ko'rsatdi. Shu sababli milliy o'yinlarni ta'lim jarayoniga kengroq integratsiya qilish muhimdir.

Olingan natijalar milliy o'yinlarning nafaqat jismoniy rivojlanishga, balki o'quvchilarning ma'naviy va intellektual tarbiyasiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi. Tadqiqot natijalari oldingi ilmiy ishlar bilan hamohang bo'lib, milliy o'yinlarning pedagogik ahamiyatini yana bir bor tasdiqlaydi (A. I. Ivanov, 2020).

Xorijiy va mahalliy tadqiqotlar milliy o'yinlarning bolalar o'rtasidagi ijtimoiy muloqotni kuchaytirishi, jamoaviylik hissini shakllantirishi va ularning fikrlash qobiliyatini rivojlantirishini ko'rsatadi. Ushbu tadqiqot natijalari milliy o'yinlarni maktab ta'limi dasturiga kengroq joriy etish lozimligini ta'kidlaydi.

Shuningdek, milliy o'yinlarning metodikasini yanada takomillashtirish, ularni turli yosh toifalariga moslashtirish va ta'lim muassasalarida qo'llash bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqish talab etiladi. Kelgusida bu boradagi tadqiqotlarni yanada chuqurlashtirish muhim ahamiyatga ega.

XULOSA

Tadqiqot natijalari milliy o'yinlarning o'quvchilarning jismoniy, ma'naviy va intellektual rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqladi. Jismoniy tarbiya nuqtai nazaridan, o'quvchilarning chaqqonlik, tezkorlik va muvozanat ko'rsatkichlari sezilarli darajada yaxshilandi. Ma'naviy tarbiya bo'yicha milliy o'yinlar o'quvchilarning jamoaviylik, hamkorlik va milliy qadriyatlarga hurmat hissini rivojlantirishga xizmat qildi. Intellectual rivojlanishda esa strategik fikrlash va muammolarni hal qilish qobiliyatlari oshgani kuzatildi [4].

Ushbu natijalar milliy o'yinlarni maktab va sport ta'limi dasturlariga keng joriy etish zarurligini ko'rsatadi. Shuningdek, milliy o'yinlarni turli yosh toifalariga moslashtirish, zamonaviy ta'lim usullari bilan integratsiya qilish muhimdir. Kelgusida milliy o'yinlarning o'quvchilarning ijtimoiy moslashuviga ta'sirini

chuqurroq o'rganish va ularni innovatsion ta'lim texnologiyalari bilan uyg'unlashtirish bo'yicha qo'shimcha tadqiqotlar olib borish tavsiya etiladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Azizov, S. V., Mahmudjonov, A. A., & Oripov, A. F. (2024). SPRINTERLARNI TAYYORLASHDA PSIXOLOGIK TAYYORGARLIKNING AHAMIYATI. Экономика и социум, (6-2 (121)), 85-90.
2. Azizov, S. V., Azizova, R. I., Mahmudjonov, A., & Tuxtaboyeva, N. (2024). SPORTCHILARDA O 'YIN JARAYONINI YUQORI DARAJADA IDROK QILISH QOBILIYATINI SHAKLLANTIRISH INTELLEKTUAL TAYYORGARLIKNING ASOSIY VAZIFASI. Экономика и социум, (9 (124)), 82-86.
3. Azizov, S. V., & Mahmudjonov, A. A. (2024). Oripov AF SPRINTERLARNI TAYYORLASHDA PSIXOLOGIK TAYYORGARLIKNING AHAMIYATI. Экономика и социум, (6-2), 121.
4. Makhmudovich, G. A. (2024). THE IMPORTANCE OF SPECIAL METHODS IN INCREASING THE EFFICIENCY OF SPORTS EXERCISES. INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY, 730-734.
5. Makhmudovich, G. A. (2024). MOVEMENT SKILLS OF YOUNG GYMNASTS AND THE LAWS OF ITS FORMATION. INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY, 751-754.
6. Makhmudovich, G. A. (2024). METHODS OF MONITORING THE PHYSICAL DEVELOPMENT OF HIGH SCHOOL STUDENTS THROUGH GYMNASTICS. INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY, 735-739.
7. G'ofirjonova, A. I. (2022). MILIY HAKAKATLI O 'YINLARNI SPORT ELEMENTLARINI O 'ZLASHTIRISHDA QO 'LLASHNING SAMARADORLIGI. INTERNATIONAL CONFERENCE ON LEARNING AND TEACHING, 1(9), 171-176.
8. Jo'rayev, T. T., Mahmudjonov, A. A., & Shamsitdinova, M. F. (2024). THE EFFECTIVENESS OF USING NATIONAL ACTION GAMES IN DEVELOPING SPORTS ELEMENTS. MASTERS, 2, 29-33.